EILANDSRAAD VAN ARUBA.

Notulen 1960 no. 4

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad van Aruba op vrijdag 3 juni 1960 des middags om twee uur.

BEHANDELDE ONDERWERPEN:

VOORZITTER: F.J.C. Beaujon, Gezaghebber van het eilandgebied Aruba.

SEKRETARIS: L.C.M. Kerstens, sekretaris van het eilandgebied Aruba.

Aanwezig de leden: D.C. Mathew, J. Geerman, P. Croes, L.A.I. Chance, M. Croes, L.V. Britten, F.V. Laclé, O.S. Henriquez, A.I.W. Wijngaarde, F.S. Kelly, F. Wernet, I.S. de Cuba, E.O. Petronia, C.A. Eman, M. de Cuba en D. Flemming.

Afwezig de leden: D.G. Croes, A. Werleman, E.R. Finck, M. Henriquez en E.M. Laclé.

De Voorzitter stelt aan de orde punt 1 van de Agenda:

1. Ingekomen stukken,

   a. Landsbesluit van 6 mei 1960 no. 1, A.S. no. 4639, regelende de plechtigheden bij de opening van de zitting van de Staten;

   b. Brief dd. 30 mei 1960 van de heer F.J. Tromp, houdende verzoek om ontslagverlening als gedeputeerde;

   c. Brief van het Bestuurscollege dd. 31 mei 1960 no. 6208, betreffende de op Aruba te houden volkstelling.

a. Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk als kennisgeving aangenomen.

b. Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk als kennisgeving aangenomen.
Op verzoek van de heer M. Croes leest de Voorzitter de brief voor:

"Aan de Eilandsraad,

Ondergetekende, Francisco Jose Tromp, moge U verzoeken hem ontslag te willen verlenen als gedeputeerde van het eilandgebied Aruba.
Voor de ondervonden medewerking betuigt hij bij deze zijn oprechte dank.

w.g. F.J. Tromp".

c. Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk als kennisgeving aangenomen.

2. Verkiezing van een gedeputeerde ter voorziening in de vacature, ontstaan door de ontslagneming als zodanig door de heer F.J. Tromp.

DE VOORZITTER: Er moet een stembureau worden samengesteld. Ik nodig de heren Jose Geerman, Porfirio Croes en Domingo Flemming uit, om zitting te nemen in het stembureau met de heer Geerman als voorzitter.

De uitslag van de verkiezing is als volgt:
de heer O.S. Henriquez - 11 stemmen,
de heer F.S. Kelly - 3 stemmen ,

en er waren 2 stemmen blanco.

DE VOORZITTER: Mijne Heren, de heer Oscar Henriquez is gekozen met 11 stemmen tot gedeputeerde van het eilandgebied Aruba.
Ik dankde heren van het stembureau voor het verrichte werk.

3. Brief van het Bestuurscollege dd. 4 mei 1960 no. 5119, betreffende wijziging van het krediet voor de aanleg van wegen (Bijlage 1960 no. 28).

De algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds hebben we geen enkel bezwaar tegen wijziging van het krediet zoals hier gevraagd. Maar t.o.v. de uitvoering van wegen betreffende het wegenprogramma, zou ik onder de aandacht van het Bestuurscollege willen brengen de voltooiing van de weg leidende over Seroe Pita naar Ayó. Deze weg is reeds een hele tijd in aanbouw en er is niets aan verhard. Er wordt alleen olie overgespoten en granlet overgegooid. Ik stel het Bestuurscollege voor deze weg te verharden.

DE HEER J. GEERMAN: Ook ik wil onder de aandacht van het Bestuurscollege brengen, Mijnheer de Voorzitter, de weg van Rooi Afó naar Meiveld. Die weg is ook niet voltooid. Verder heb ik ook in deze vergadering gevraagd, de weg naar Canashito. De weg begint bij Harry Bareño en met het oog op ons toeristenprogramma zou ik het Bestuurscollege willen verzoeken degelijk rekening met die weg te houden. En verder vooral de andere wegen speciaal in de buitendistrikten. De laatste tijd is het zo dat m.i. niet veel aandacht wordt geschonken aan de wegen in de buitendistrikten. Daarom vraag ik het Bestuurscollege bij de samenstelling van de volgende begroting hier aandacht aan te schenken. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER F.V. LACLE: Mijnheer de Voorzitter, veel heb ik niet te zeggen over de wegen, want ik heb alle inlichtingen reeds gekregen in de huishoudelijke vergadering en de Memorie van Antwoord. Maar toch wil ik het Bestuurscollege aanraden meer aandacht te besteden aan de buitenwijken vooral voor de weg beginnende bij Baby Bakery naar het Noorden wens ik in de volgende begroting een bedrag te zien. Dank U.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb in de stukken gezien, dat er werd voorgesteld om de brug over Balashi i.p.v. nu te verbeteren en later een nieuwe brug te bouwen het beter zou zijn om ineens een nieuwe brug te bouwen. Ik zou me gaarne alsnog aan willen sluiten bij dit voorstel.
In de eerste plaats omdat de zware olietrucks van de waterfabriek, die dus van de Lago komen, nu door de Franse pas moeten rijden omdat de huidige brug niet geschikt is.
In de tweede plaats omdat wanneer het bunkerstation van de Lago in de haven komt, het in de bedoeling van de Lago ligt om dit bunkerstation te vullen met treilers, dus dan komen weer zware olie-treilers van de Lago naar Oranjestad. Tenslotte is het terrein bij Balashi, Barcadera enz. uitgetrokken voor industrieterrein en mede i.v.m. de mogelijkheid van fosfaatontginning, waardoor men dus kan verwachten dat er een transport zal plaatsvinden van de ene kant van het eiland naar de overkant, zou ik het Bestuurscollege in overweging geven ineens

een nieuwe brug te bouwen en wel zo groot en sterk mogelijk.
Dank U.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Henriquez nu naar voren brengt is niets nieuws. We hebben dit reeds in de huishoudelijke vergadering behandeld en als ik het wel heb dan is dat de bedoeling, tenminste dat begrijp ik uit de stukken. Volgend jaar zal dit fonds gedeeltelijk worden aangewend voor het verbeteren van een gedeelte van deze weg.

DE HEER E.O. PETRONIA , GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, verschillende sprekers hebben gesproken over bepaalde wegen, vooral in de buitendistrikten. De heer Eman verzoekt de voltooiing van de weg van Seroe Pita naar Ayó. Ik neem aan dat de heer Eman bedoelt aanleg en verharding van die weg want het is nu eigenlijk een zandweg. Het is niet aan te bevelen om direkt over te gaan spuiten met olie om redenen, die ik U zometeen zal uitleggen.
De heer Geerman had het over de weg van Rooi Afó naar Meiveld. Ik neem aan dat hij bedoelt Rooi Afó naar Paradera. Dat is inderdaad reeds in de huishoudelijke vergadering behandeld. Het oponthoud hierbij was vanwege de grondzaken die geregeld moesten worden, maar die inmiddels hun beslag krijgen.
De heer Laclé heeft meer aandacht gevraagd voor de buitendistrikten en vooral voor de weg van Baby Bakery naar het Noorden, dat is ongeveer ook de weg, genoemd door de Heer Geerman en de heer Eman. Dus dit is naar het Noorden over Seroe Pita naar Ayó naar het OOsten. Ik zou met betrekking tot dit onderwerp willen vertellen, dat zoals U bekend, wij een wegenbouwprogramma hebben voor 1960, welk reeds goedgekeurd werd door de Raad. Wij hopen inmiddels de bekrachtiging van deze te krijgen van hetgeen U in principe in de huishoudelijk vergadering reeds hebt goedgekeurd. Verder kan ik toezeggen, dat we de Raad een komplete kaart zullen voorleggen van het eilandgebied Aruba met de wegen die in aanmerking komen voor verbetering en asfaltering. Dan ligt het aan de Raad om binnen het raam van de beschikbare kredieten op de begroting van 1961 aan te geven welke buitenwegen naar het oordeel van de Raad de meeste urgentie hebben.
Dan over de brug van het Spaans Lagoen. Inderdaad was de heer Henriquez niet in de huishoudelijke vergadering. We hebben gevraagd om toestemming tot verbetering van de bestaande dam op de breedte van het moment en in de vergadering is de wens naar voren gekomen van de Raad om de weg te verbreden en trottoirs aan te leggen. Aangezien de kredieten dus op de begroting 1960 niet toereikend zijn ligt het in de bedoeling om de vijf- of zeshonderdduizend, dat we elk jaar benutten voor de verbetering van de hoofdweg Oranjestad-San Nicolaas voor een groot deel op de begroting 1960 te brengen met de bedoeling om de brug en de aansluiting van de wegen daarop aan weerskanten meteen grondig te verbeteren, te verbreden en a.h.w. een nieuwe gedaante te geven. Nu geloof ik wel dat de heer Henriquez bedoelt om de verbetering van F. 55.000,-- nu, uit te stellen tot een latere tijdstip en dan kan, misschien in januari, eventueel worden doorgegaan met de verbreding daarvan en de aanleg van trottoirs en de aansluiting van wegen aan weerskanten. Ik vermoed dat de heer Henriquez dat bedoelt.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, mijn voorstel komt hierop neer dat ik wil voorstellen om geen uitgaven nù te doen, dus eigenlijk in het zicht van de plannen van volgend jaar.

M.a.w. geen verbeteringen nu aan te brengen die toch weer vervangen worden begin volgend jaar bij de aanleg van de nieuwe brug.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: De verbeteringen die nu uitgevoerd moeten worden, Mijnheer de Voorzitter, die zullen niet vervangen worden bij de latere voltooiing van dit weggedeelte in 1961, maar ze vormen alleen een begin wat dus bij de latere uitvoering benut zal kunnen worden. Of het Bestuurscollege dit voorstel zou kunnen overnemen valt nog te bezien. Ik geloof dat het in ieder geval sterk de aanbeveling verdient dat Dienst Openbare Werken onverwijld de toestand opneemt. Het is zo dat de tegenwoordige toestand gevaren oplevert voor het verkeer. We hebben reeds door bemiddeling van het Hoofd van Politie een gedeelte van het verkeer moeten omleggen, d.w.z. bepaalde voertuigen van bepaald gewicht mogen niet over de brug. Maar ik vrees dat aan de suggestie van de heer Henriquez geen gevolg kan worden gegeven, want de reparatie aan deze brug is zeer urgent.
Ik meen hiermede de verschillende sprekers te hebben beantwoord.

Zonder hoofdelijke stemming wordt dit stuk aangenomen.

4. Brief van het Bestuurscollege dd. 24 mei 1960 no. 1536, betreffende vervanging van de pompen van de hydroponics farm (Bijlage 1960 no. 32).

DE HEER D. FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, we hebben hier voor ons liggen een voorstel van het Bestuurscollege van het eilandgebied Aruba om pompen te kopen voor de hydroponicsfarm. Ik ben persoonlijk van mening dat we enige tijd geleden F. 200.000,-- terbeschikking stelden om verbetering aan deze farm te brengen. Hierbij verzoekt het Bestuurscollege meer geld voor de aanschaffing van pompen voor de hydroponicsfarm en aangezien dit projekt steeds duurder wordt en nimmer de Eilandsraad op de hoogte gesteld werd van de opbrengst van dit projekt, stel ik het niet op prijs wederom te gaan stemmen om geld daar we niet behoorlijk ingelicht werden omtrent deze zaak. Mijnheer de Voorzitter, verscheidene malen werd er gezegd dat de heer Robins een expert is op het gebied van de hydroponics-farm. Het lijkt me erg vreemd dat de heer Robins van tevoren niet zou weten welk soort pomp voor dit projekt geschikt zou zijn. Steeds wordt er geld uitgegeven zonder rekening te houden met gevolgen. Enige tijd geleden werd een artikel in de krant gepubliceerd dat deze farm tomaten exporteert naar Trinidad en Verenigde Staten. Ik zou graag ter kennis stellen dat we op Aruba geen tomaten konden krijgen, hoe is het dan mogelijk tomaten naar andere landen uit te voeren?
Mijnheer de Voorzitter, nogmaals ik zie er geen nut in wederom geld te vragen voor een projekt waarvan men niet weet of het enige opbrengst heeft of niet. Moge dit wel gebeuren dan brengt dit een onverantwoorde last over ons volk. Ik dank U.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, de kwestie van de hydroponics-farm is mij niet duidelijk. Voorzover ik mij herinner was het doel van de hydroponics-farm om op Aruba produkten voor eigen consumptie te krijgen. Voorts zouden de eigen produkten een besparing van deviezen betekenen, doordat deze produkten niet uit andere landen behoeven te worden ingevoerd. Volgens bekomen inlichtingen worden produkten die door de hydroponics farm kunnen of behoren te worden gekweekt, nog steeds ingevoerd. Dat terwijl de heer Robins deze produkten uitvoert. Mijnheer

de Voorzitter, ik ben een voorstander van protektie van onze eigen produktie. Naar mijn mening dienen hoge invoerrechten te worden geheven op goederen die hier zelf te krijgen zijn uit eigen produktie, want het invoeren van produkten, die Aruba zelf kan produceren leidt op boycotten van het nationale produkt. Ik wil er ook op wijzen dat de hydroponics-farm geen eenmanszaakje moet worden, waar alleen de heer Robins voordeel aan heeft.
Mijnheer de Voorzitter, de farm is van Aruba en Aruba moet ervan profiteren.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik moet weer op dit punt terugkomen, omdat ik helemaal niet tevreden ben met de antwoorden die we in de huishoudelijke vergadering van het Bestuurscollege hebben gekregen. Het lijkt mij dat het Bestuurscollege alleen maar woorden van de heer Robins overneemt en hen dan aan ons overgeeft zonder enige controle. Wij worden gevraagd F. 11.500,-- goed te keuren voor het kopen van nieuwe pompen, waarvoor wij al F. 5.975,-- hebben aanbesteed en die F. 5.975,-- kunnen we als weggegooid rekenen, daar we geen behoefte meer aan die pompen hebben en ze dus ook niet eens voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden. Ik wil het Bestuurscollege op het volgende attent maken. De laatste tijd kunnen we in de pamfletten van Piña lezen, dat groenten uit Aruba uitgevoerd werden naar Trinidad en de Verenigde Staten. Op datzelfde moment werden groenten aan de Lago Commissary afgeleverd. Misschien zal het Bestuurscollege zeggen dat dit onmogelijk is. Maar als dat zo is, dan raad ik U aan om inlichtingen in te winnen van degenen bij de Lago die rotte groenten hebben afgenomen van de heer Robins en die hem hierop attent hebben gemaakt. Ik wil het Bestuurscollege ook de hoogte brengen van het feit dat onze hydroponics farm, waar we zoveel van verwachten, helemaal niet aan de verwachtingen voldoet. Deze farm produceert groenten voor Trinidad en de Verenigde Staten en niet zoals wij verwachten, voor Aruba. En nu is de Lago Commissary van plan groenten uit Venezuela in te voeren. Ik vraag me af, als men tomaten uit Venezuela invoert, voldoet de hydroponics dan aan de verwachtingen? Zijn we dan in de positie om meer geld uit te geven aan een projekt dat niet voldoet?
Ik herinner mij dat voordat deze farm hier gevestigd was, dat men in de Seroe Colorado een kleine hydroponicsfarm had, die 12 jaren lang bijna het gehele jaar door tomaten en andere groenten geproduceerd had. Men had geen deskundige maar een gewone employee met een paar helpers. Ik breng dit naar voren omdat we geen voordelen uit de grote hydroponicsfarm krijgen. In de tijd van die kleine hydroponicsfarm gebruikte men "Washington pumps" die uit de Verenigde Staten werden uitgevoerd en die het 12 jaar lang hebben uitgehouden. Toen de hydroponics opgeheven werd waren deze pompen nog in goede staat.
Ik wil het Bestuurscollege de raad geven en vragen of, i.v.p. al het deskundig advies van de heer Robins of van wie dan ook, dat aangeboden wordt, het niet beter zou zijn te letten op de ervaring, die men eerder bij de Washington pumps heeft gekend of deze type pompen niet beter zijn. Nu blijkt het wel of er geen eind aankomt aan het uitgeven van geld voor de hydroponics en zolang de bevolking geen voordelen hiervan ziet, kunnen wij als goede volksvertegenwoordigers geen geld hieraan geven. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik meen te herinneren dat bij de behandeling van het voorstel omeen hydroponicsfarm hier op Aruba te bouwen, de beweegreden die daartoe hebben geleid, waren:

/op

1. de inheemse bevolking voorzien van verse groenten en fruit;
2. werkverschaffing;
3. de hydroponics zou honderd ton of meer water gebruiken, zodat het water dat wij ten overvloede zouden krijgen van de waterplant daarvoor zou worden gebruikt en daarna ook een deviezenbesparing.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat deze hydroponics aan geen van deze verwachtingen heeft beantwoord. Wij kunnen tenminste niet oordelen, want we hebben nog nooit van het Bestuurscollege enige rekenschap mogen ontvangen over de gang van zaken bij de hydroponics. Alles wat we krijgen zijn voorstellen om gelden te voteren voor de hydroponics. Nu blijkt, dat groenten die hier op de hydroponics verbouwd worden geëxporteerd worden i.p.v. aan de bevolking ter beschikking te stellen, terwijl groenten en fruit dagelijks geïmporteerd worden dus van deviezenbesparing kan er geen sprake zijn. We hebben tot wanhopens toe gevraagd naar de exploitatie-rekening van deze farm. Totnogtoe heeft het Bestuurscollege ons dit niet kunnen geven. We achten het niet verantwoord in het huidige stadium weer gelden te voteren.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, het is niet lang geleden dat de Eilandsraad in openbare vergadering een bedrag van F. 200.000,-- heeft gevoteerd tot het uitbreiden van de hydroponics. Op dat moment was ik er zeker van dat het grootste deel van de raadsleden niet in staat waren te beoordelen of de uitbreiding wel of niet noodzakelijk was. Vandaag krijgen we weer een voorstel van het Bestuurscollege om over te gaan tot gebruikmaking van een bedrag van F. 1100,-- voor pompen bij de hydroponics. Mijnheer de Voorzitter, we kunnen zo niet doorgaan. Telkens als we kredieten nodig hebben, kloppen we maar bij de Eilandsraad aan om dat bedrag. Hier moet een einde aankomen. Ik zeg niet dat de hydroponics een fiasco zal zijn, dat hoop ik niet, want dat is niet in het voordeel van het eilandgebied. Maar er moet rekening gehouden worden met het budgetrecht. Als er kredieten nodig zijn dan moeten we op tijd dit aanvragen en temeer terwijl we tot nog toe geen exploitatie-rekening hebben gekregen van het Bestuurscollege over de hydroponics, zelfs niet een opgave van de totale kosten van de hydroponics. Het Bestuurscollege belooft nogmaals de exploitatierekening t.z.t. aan de Raad voor te leggen. Volgens de Memorie van Antwoord zijn de stukken bij de Accountantsdienst, dus laten we hopen dat dit binnenkort bij de Eilandsraad zal binnenkomen en zodra ik deze rekening zie zal ik weten of ik dit bedrag kan goedkeuren, ja of nee.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort zijn. Ik heb een soort griezelgevoelens dat de hydroponicsfarm zo langzamerhand een kind met een waterhoofd wordt. Ik vraag me af: moeten wij zo verder gaan? Nu drie jaren zijn verstreken en de heer Robins geen teken heeft gegeven dat hij de farm zou overnemen, vraag ik me af, hoelang is het Bestuurscollege dan van mening dat ze verder in zee moeten gaan met de heer Robins. Ik bedoel is het eilandgebied in staat om tegen de heer Robins te zeggen: "Nu gaat U geen tomaten meer uitvoeren, U moet de tomaten die daar gekweekt worden, eerst aan de bevolking geven en dan uitvoeren". Is het Bestuurscollege in staat dat te doen? Is het Bestuurscollege in staat een soort toezicht op die farm te houden, nu dat de 3 jaren zijn verstreken en het Bestuurscollege vrijer staat tegenover de heer Robins Wel staat er dat vóór drie jaren hij de farm niet mag overnemen, maar nu dat de drie jaren zijn verstreken, Mijnheer de Voorzitter,

denk ik dat het tijd is om òf de eenmanszaak veranderen in een behoorlijke N.V. en waar men een "finger in the pie" heeft en waar men de heer Robins op zijn tekortkomingen kan wijzen. Op het ogenblik denk ik dat het niet mogelijk is. Daarom vraag ik aan het Bestuurscollege: laten we iets doen, laten we verder gaan hiermee. We hebben weer onlangs F. 200.000,-- gevoteerd, maar met dit alles neemt het niet van me weg dat ik voel dat we niet weten waar we aan toe zijn met deze farm. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, hierover zou ik ook graag een woordje willen zeggen. Elk voorwerp heeft een bepaalde levensduur. Ik heb me laten vertellen dat de heer Robins een deskundige is op het gebied van plantkunde en niet op het gebied van pompen. Hiermee wil ik de heer Robins niet verdedigen, maar ik wil het Bestuurscollege in overweging geven een diepgaand onderzoek naar de gang van zaken hier in te stellen. Indien blijkt dat deze hydroponics een fiasco zal zijn, dit dan voor eens en voor altijd van de baan te schuiven. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ: Mijnheer de Voorzitter, er is door diverse leden hier gesproken over de industrieëring van de farm en daarbij rijst de vraag of het wel verantwoord is nu voor pompen te stemmen. Ik zou mijn persoonlijke mening als raadslid naar voren willen brengen, dat indien de farm niet gexploteerd kan worden zonder pompen het juist, gezien de grote investering die daar ligt, zaak is om thans voor pompen te stemmen om die zaak in bedrijf te houden. Zelfs wanneer de farm nog niet dusdanig rendabel is dat er een winst wordt gemaakt, dan nog is het veel verstandiger om pompen aan te schaffen en te laten draaien, dan zoals door een van de leden voorgesteld, de zaak stop te zetten. De afschrijving op de investering wordt dan een verliespost.
Dan heeft de heer Chance het gehad over de Lago en dat ze daar geen deskundigen hadden. Mijnheer de Voorzitter, ik wilde daar even op terugkomen omdat het mij toevallig bekend is dat de Lago twee keer deskundigen heeft laten overkomen voor hun hydroponics farm en één keer zelfs gedurende zes maanden. Ook sprak de heer Chance over tomaten en andere groenten, maar dat was niet juist. Alleen tomaten werden geëxporteerd door de Lago en dat maakt juist het grote verschil met onze farm. Wat er wel eens geimporteerd wordt uit het buitenland vind ik niet vreemd, want ieder land- of tuinbouwer is onderhevig aan het seizoen. Het is dus niet vreemd als een farm op het ene ogenblik weinig of niets van een bepaalde produkt produceert en in een ander seizoen weer zoveel dat de plaatselijke markt het niet kan absorberen, zodat men het overschot exporteert. Daarom wil ik voorstellen om wel hiervoor te stemmen. Gezien de grote investering lijkt het mij van belang om deze zaak in bedrijf te houden. Dank U.

DE HEER A.I.W. WIJNGAARDE: Mijnheer de Voorzitter, in de vorige vergadering heb ik reeds in overweging gegeven deze zaak nader te onderzoeken en wanneer blijkt dat er een noodzaak is voor de rentabiliteit van deze farm, ik mijn stem zal geven tot bestellen van deze pompen die de drijfveer moeten zijn van deze farm. Ik dring er dus sterk op aan, dat het Bestuurscollege een onderzoek stelt en binnen afzienbare tijd verslag uitbrengt, zodat elk lid een overzichtelijk verslag kan krijgen en een geruststelling t.a.v. vermoedens, die men uit bepaald oogpunt naar voren bracht. Dank U.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, verschillende leden hadden het vanmiddag over een bedrag van F. 200.000,--, anderen hadden het over de deskundigheid van de heer Robins inzake pompen, weer anderen over de uitvoer van tomaten en levering van rotte en groene tomaten aan de Lago, weer anderen dat de hydroponics farm niet aan de behoefte voldoet.
Op deze vragen, Mijnheer de Voorzitter, zou ik graag aan al deze leden het volgende willen zeggen. We vragen hier F. 11.000,-- voor het aankopen van pompen die nodig zijn voor de hydroponics farm, zonder deze pompen ligt het bedrijf stil. De heer Robins is vanzelfsprekend geen deskundige in pompen, maar in landbouw. Over het uitvoeren van tomaten kan ik zeggen dat de heer Robins alleen het surplus van tomaten uitvoert. Wanneer hij geen tomaten heeft voor levering aan de lokale markt, worden er geen tomaten uitgevoerd. Van de rotte tomaten die aan de Lago verkocht zijn, ben ik niet op de hoogte of die van de hydroponics zijn of ingevoerd, Mijnheer de Voorzitter, want dat laatste kan het ook zijn.
Zoals men weet waren de F. 200.000,-- die door de Raad werd gevoteerd, bestemd voor de uitbreiding van de farm. Na deze uitbreiding zal de farm waarschijnlijk het gehele jaar tomaten leveren en andere groenten. Op het ogenblik met 8 units zijn er maanden in het jaar, dat de farm zonder tomaten of groenten zit.
Of de hydroponics farm aan de behoefte voldoet, Mijnheer de Voorzitter, daarover heb ik misschien geen gegevens. Maar de spreker die het hierover had kan ons misschien verder over inlichten. We wisten van tevoren dat de farm op 8 units werkende niet het gehele jaar groenten kan leveren. Er is een periode waarin de farm zonder groenten zit.
Er was ook een spreker die het had over de hydroponics van Seroe Colorado, die het gehele jaar groenten aflevert. Maar dat hangt af van de hoeveelheid tomaten die deze farm leverde en de pompen die ze hadden dat die een levensduur van 12 jaar hadden, hangt ook af van de tijd dat ze gebruikt worden, misschien een halfuur, één uur of twee. Maar bij deze hydroponics farm worden ze 24 uur per dag gebruikt. Maar toch wil ik het voorstel van de spreker overnemen en laten nagaan of deze pompen van degelijke kwaliteit zijn. Ik hoop dat als blijkt dat ze nog duurder zijn, dat de spreker dan ook voor het benodigde bedrag zal stemmen. Een ander spreker had het over het waterverbruik van 100 ton per dag bij de hydroponics. Ik weet niet of de spreker goed ingelicht is. Ik ben er zeker van dat het nog méér is.
Een spreker had het over een kind met een waterhoofd. Als we geld moeten uitgeven om pompen te kopen, nl. F. 11.000,--, voor een bedrijf van over de F. 600.000,--, zie ik niet in, hoe deze F. 11.000,-- dat hoofd groter kunnen maken. Dezelfde spreker had het ook over de optie om te kopen voor de heer Robins. De heer Robins had een optie van drie jaar, dat wil niet zeggen dat hij verplicht is om de farm te kopen. Of we de heer Robins kunnen verbieden groenten uit te voeren, dit zou mogelijk zijn. Als er echter een surplus is dan moet de overheid alles kopen. Het is moeilijk voor deze pachter tomaten weg te gooien in plaats van te verkopen. Of we toezicht kunnen houden op deze farm, daarop moet ik zeggen dat de heer Robins deze farm gehuurd heeft en het is niet mogelijk daar zeggenschap over te hebben, want de huurder mag doen en laten wat hij wil om zaken te doen.
Ik geloof hiermee te kunnen volstaan, dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, na de heer de Cuba zal ik erg kort zijn. Ik heb aandachtig geluisterd naar de ver-

schillende sprekers en ik geloof gemerkt te hebben, dat er verwarring bestaat tussen de gevoteerde kredieten van F. 200.000,-- voor de uitbreiding van de hydroponics farm en deze F. 11.000,-- die nu gevraagd worden voor vervanging van de bestaande pompen van de bestaande farm.
Mijnheer de Voorzitter, ook wanneer de exploitatie van de hydroponics farm rendabel zou zijn dan is een pomp en dat zal het altijd blijven, een apparaat die een bepaalde levensduur heeft. Het is misschien interessant n.a.v. de heer Chance om te vermelden dat "Washington" dat op de Lago werd gebruikt een merk is, die niet op deze hydroponics kan worden gebruikt; wel fabriceren deze fabrieken verschillende soorten pompen. Het gaat hier om het type pomp. De bepaalde levensduur van iedere pomp is afhankelijk van het gebruik van de pomp en de toepassing en onderhoud hiervan. Hier is dus sprake van vervanging van een aantal pompen, die versleten zijn of niet meer bruikbaar zijn in kortere tijd dan men normaal had kunnen toeschrijven aan dergelijke soort pompen en op dat technische gebied van pompen is de heer Robins zeer zeker geen expert.

Mijnheer de Voorzitter, wanneer de Raad ooit zou komen tot een besluit dat deze farm verkocht zal moeten worden, dan nog, zolang de Raad niet tot dat besluit is geraakt, verdient het aanbeveling de pompen nu te vervangen en het bedrijf gaande te houden. De kern van de zaak op dit moment dus het vervangen van pompen, die in de praktijk bewezen hebben een kortere levensduur te bezitten die men aanvankelijk aan gegeven had. Dit is de zaak die nu feitelijk aan de orde is. Dank U.

<u>DE HEER L.A.I. CHANCE:</u> Mijnheer de Voorzitter, ik ben het eens met de heer Petronia dat we niet de bedrijfszekerheid van de hydroponics kunnen garanderen, daarom zijn we nu bereid om dit bedrag nu te gaan voteren. Maar U moet niet vergeten dat we ook verantwoordelijkheid hebben. Als we onze werkelijke verantwoordelijkheid jegens de bevolking willen handhaven, dan kunnen we niet iedere keer als de heer Robins geld nodig heeft zomaar gaan voteren, zonder iets te zeggen.
De heer de Cuba zei dat de tomaten die indertijd groen of rot afgeleverd zijn, misschien ingevoerd waren. Maar even later zei iemand dat er geen tomaten waren ingevoerd door de heer Robins. Misschien heeft Jan Bodegom of een ander dit voor hem gedaan. Maar waar ik het over heb is het feit dat door de heer Robins aan de Lago Commissary tomaten zijn afgeleverd. Ik ben vergeten het uur en de dag te vragen, maar ik kan het nog altijd doen.
Ik wil ook aan het Bestuurscollege vragen of men ons kan toezeggen of er een rente wordt betaald door de heer Robins en hoeveel dit is per jaar
In de huishoudelijke vergadering heb ik ook gevraagd of er groenten werden ingevoerd door de heer Robins en ik denk niet dat dit op de goede manier is beantwoord.
De heer Henriquez heeft gezegd dat ook de Lago twee deskundigen heeft laten uitkomen. Maar deze zijn gekomen om advies uit te brengen, niet om op de hydroponics het werk uit te voeren want dat werd door een gewone employee gedaan.
Het type pompen, die ik naar voren bracht en die het twaalf jaar lang hebben uitgehouden, ik weet niet of U dezelfde soort pompen gaat gebruiken die nu op de hydroponics wordt gebruikt en die 24 uur moesten werken, daarin ben ik niet geinteresseerd. Ik ben alleen geinteresseerd in het feit, dat wij als vertegenwoordigers geld moeten gaan voteren, dat eigenlijk voor de bevolking bestemd is en niet de bevolking ten goede komt. Ik ben ook niet geinteresseerd te lezen in de pamfletten van Piña

dat door de hydroponics tomaten worden uitgevoerd naar de Verenigde Staten of Trinidad of waar dan ook. Ik ben alleen geinteresseerd dat het Bestuurscollege de nodige toezicht op de farm van Robins houdt en dat dit toezicht voor ons dan zou medebrengen dat er genoeg groenten voor de bevolking beschikbaar is. Als we geld gaan voteren moet dit geld op de correcte wijze worden gebruikt zodat dit geld de bevolking ten goede zal komen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, bij mij gaat het niet om het geld, maar ik heb uitdrukkelijk gezegd dat we hieraan een einde moeten maken. De heer Robins vraagt een bedrag van F. 200.000,--, hij heeft het gekregen, hij heeft de zegen gekregen en nu vraagt hij weer een bedrag van F. 11.000,--. En hij zou het weer krijgen zonder dat wij, leden van de Raad, een exploitatie-rekening van de hydroponics hebben gekregen.
Gedeputeerde de Cuba zei dat als men niet overgaat tot vervanging van deze pompen dan wordt de hydroponics farm stopgezet. Dus m.a.w. als de Eilandsraad vandaag dit bedrag niet voteert dan stoppen wij de hydroponics. Er blijft dan nog de vraag wat doen we dan met de oude pompen, kunnen ze worden gerepareerd? Heeft de uitbreiding van de hydroponics plaatsgehad? Zodra ik een exploitatie-rekening krijg over de hydroponics, zal ik in staat zijn voor dit bedrag te voteren, ja of nee.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil eerlijk zijn. Ik ben niet tegen het voteren van dit bedrag om het bedrijf in stand te houden. Wel ben ik tegen de gang van zaken op de Robinsfarm. Daarom meende ik goed te doen een waarschuwingswoord te laten horen. Mijnheer de Voorzitter, als men het geld van de belastingbetalers in iets steekt dan moet men ook zorg dragen dat er toezicht op wordt gehouden en juist die toezicht missen we bij de Robinsfarm. Ik vraag me af hoelang het Bestuurscollege nog in zee wenst te gaan met de heer Robins, voor langer dan drie jaar voordat hij de farm koopt?
Ook t.a.v. de werkloosheid denk ik niet dat de farm hieraan iets heeft gedaan. Ik denk dat Robins maar mensen aanneemt en weer ontslaat. Hij heeft geen gelegenheid gegeven aan mensen die echt in de noodzaak waren. Mijnheer de Voorzitter, met één woord, ik denk dat de heer Robins doet wat hij wenst daar. Dank U.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance had het weer over de rotte tomaten aan de Lago. Ik begrijp het niet, als handelaar kan ik niet geloven dat de Lago rotte tomaten heeft gekocht en betaald. De Lago had deze tomaten moeten weigeren.
De heer Chance vroeg ook of de heer Robins rente of huur betaalt voor de farm. Dit staat allemaal in het kontrakt, Mijnheer de Voorzitter, en het zal allemaal uit de exploitatie-rekening moeten blijken. Verder zei hij ook dat het hem niet interesseert wat er geschreven wordt in de communiqué's van de Voorlichtingsdienst. Maar, Mijnheer de Voorzitter, als de heer Chance daar niet ingeinteresseerd is, dan zijn anderen dat wel en aan hen kunnen wij deze voorlichting niet onthouden.
De heer Croes vroeg of de hydroponics farm wordt stopgezet als we deze F. 11.000,-- niet voteren en of de oude pompen niet gerepareerd kunnen worden. Een lange tijd is het al geleden dat deze pompen werden gerepareerd en het kost ons veel aan reparatiekosten.
Zonder pompen kan het bedrijf niet worden gerund, want de pompen sturen het water over de farm. Of de uitbreiding plaats heeft gehad, vroeg de

heer Croes. Nee, dit heeft nog geen plaats gehad. We zijn bezig met grondmeten enz. voor we gaan bouwen.
Ik geloof hiermee van antwoord te hebben gediend en ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer C.A. Eman vraagt hoofdelijke stemming.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, ik ben me ervan bewust dat deze pompen aan allerlei weersgesteldheden blootstaan, vooral hier op Aruba waarop men zoveel last heeft van oxydatie. Deze pompen zullen dus zeer zeker een kortere levensduur hebben dan in landen waar men hier geen last van heeft. Aangezien het voor de hydroponics farm van belang is de zaak op gang te houden, vind ik het noodzakelijk hiervoor te stemmen. Ik ben vóór.

DE HEER L.A. I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik zal wel vóór stemmen, maar ik wil ook naar voren brengen dat ik alleen voor dit bedrag stem, opdat de hydroponics farm in bedrijf kan worden gehouden. Ik ben echter helemaal niet eens met de gang van zaken.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik ben tegen, omdat we niet voor dit bedrag kunnen stemmen voordat we de exploitatie-rekening hebben ontvangen.

Het ontwerp wordt aangenomen met 11 stemmen vóór en 5 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: E.O. Petronia, D.C. Mathew, L.A.I. Chance, M. de Cuba, A.I.W. Wijngaarde, F.S. Kelly, O.S. Henriquez, I.S. de Cuba, F. Wernet, J. Geerman en F.V. Lacle.

Tegen stemden de leden: P. Croes, C.A. Eman, M. Croes, L. V. Britten en D. Flemming.

5. Brief van het Bestuurscollege dd. 10 mei 1960 no. 4042, betreffende machtiging tot het voeren van civiele procedures voor invordering van kosten van herstellingen van volkswoningen (Bijlage 1960 no.29).

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil alleen nogmaals het Bestuurscollege verzoeken deze zaak met een zijden handschoen aan te pakken.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, we wensen aantekening dat we ertegen zijn.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik heb wel bezwaar om over te gaan tot procederen, speciaal wanneer het betreft arme mensen. Het Bestuurscollege vraagt machtiging aan de Eilandsraad om te procederen tegen huurders van volkswoningen, die gedurende het tijdvak van 1953-1959 een bedrag van niet minder dan F. 4.587,24
Dit bedrag is te klein om zulke maatregelen te nemen en ik denk dat het Bestuurscollege, dat door het volk is gekozen niet de weg heeft gevolgd om tot incassering van dit geld over te gaan. Mijnheer de Voorzitter, dit zijn geen rijke mensen, ze kunnen zulke bedragen niet betalen. Als dit inderdaad waar is dan hebben ze het al betaald want dit is van 1953 af. Het Bestuurscollege heeft in de Memorie van Antwoord aan de

Raad de toezegging gegeven dat als ze zover zijn, dan gaat ze niet direkt over tot procederen, maar laat dit over aan de advokaat die waarschuwingen aan de mensen zal sturen. En als het blijkt dat de mensen niet kunnen betalen dan gaat het Bestuurscollege over tot kwijtschelding. Ik zie niet in waarom het Bestuurscollege niet direkt kan overgaan tot kwijtschelding. Ik ben pertinent tegen deze gang van zaken.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet dat dit zo'n moeilijk probleem is, aangezien dit alles uitdrukkelijk door het boek der verbintenissen wordt geregeld. Daarin wordt uitdrukkelijk vermeld dat alle verbintenissen ontstaan uit een overeenkomst of uit de wet. Nu zegt de wet dat de schuldenaar in gebreke wordt gesteld, hetzij door een bevel of andere soortgelijke akte, hetzij uit de kracht der verbintenis zelve als deze medebrengt dat de schuldenaar in gebreke zal zijn door het enkel verloop van de bepaalde termijn. Het hier bedoelde bevel of soortgelijke akte, Mijnheer de Voorzitter, is een schriftelijke aanzegging van de schuldeiser aan de schuldenaar, dat hij op de daarbij aangegeven tijd nakoming van de daarin duidelijk omschreven tussen partijen gesloten overeenkomst belangt. Waarom heeft de wetgever een gebrekstelling geintroduceerd? De voornaamste reden hiervoor is om te beletten dat de schuldenaar a.h.w. wordt besprongen. Het Bestuurscollege heeft verschillende malen aanmaningen gegeven, volgens mij is het onmogelijk zo door te blijven gaan. Ik zou het Bestuurscollege alsnog willen verzoeken om met persoonlijke omstandigheden rekening te houden en degenen die wel kunnen betalen om dezen alsnog te dagvaarden om te komen betalen. Dank U.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik kan op dit punt erg kort zijn. Het Bestuurscollege heeft dus langs allerlei wegen getracht om deze openstaande vorderingen te innen, dan wordt machtiging aan de Raad gevraagd. Ten overvloede wil ik verklaren dat nog de grootste soepelheid zal worden betracht, maar ergens ligt toch een grens, tenzij de Raad erop staat nergens een grens te trekken. Ik kan mij niet verenigen met de stelling van de heer Croes, dat het hier om een klein bedrag gaat, want per slot van rekening wordt de omvang van een bedrag ook elders bepaald. De heer Croes heeft nl. verzuimd te zeggen wanneer het bedrag dus wel groot is. Deze personen waarom het nu gaat, hebben verzocht om voor hun rekening reparaties te verrichten. Deze reparaties zijn verricht en met middelen uit de eilandskas betaald, dus zijn ze aan het eilandgebied schuldig en weigeren te betalen. Nogmaals de grootste soepelheid zal worden betracht, maar ik hoop dat de Raad met het Bestuurscollege eens is te beseffen dat ergens de grens getrokken moet worden.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil me aansluiten bij de woorden van Gedeputeerde Petronia en als volksvertegenwoordiger kan ik niet inzien dat men hiertegen kan zijn. Men spreekt over arme mensen, wat nog niet eens is bewezen. Niemand heeft namen genoemd. Er is geen onderzoek ingesteld. Het Bestuurscollege heeft meerdere malen toegezegd dat wanneer het blijkt dat deze mensen niet in staat zijn te betalen, dat er dan kwijtschelding zijn zal. Maar net zoals het onze plicht als volksvertegenwoordigers is om voor de arme mensen te zorgen is het net zo goed onze plicht te zorgen voor het geld der belastingbetalers. Dank U.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik ben het niet eens met de

uiteenzetting van de heren Petronia en Wernet. De heer Wernet heeft zojuist gezegd dat het niet gebleken is dat deze mensen arm zijn. Maar uit het stuk blijkt dat het geen rijke mensen zijn. Als ze inderdaad in staat waren te betalen, dan hadden ze dit allang gedaan. Ik heb geen wantrouwen in het Bestuurscollege, maar wanneer we overgaan tot een advokaat dan doen ze wat ze willen. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, men kan als men wil heus wel een weg vinden. Ik zal tegen stemmen.

Op de wens van de heer Croes gaat de Voorzitter over tot hoofdelijke stemming.

Het voorstel wordt aangenomen met 11 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: E.O. Petronia, I.S. de Cuba, F. Wernet, J. Geerman, M. de Cuba, A.I.W. Wijngaarde, F.V. Lacle, F.S. Kelly, D.C. Mathew, L.A.I. Chance en O.S. Henriquez

Tegen stemden de leden: C.A. Eman, M. Croes, D. Flemming, L.V. Britten en P. Croes.

6. <u>Brief van het Bestuurscollege dd. 20 mei 1960 no. 4043, betreffende machtiging tot het voeren van civiele procedures voor invordering van verschuldigde gelden wegens aansluitingen op de riolering e.d. (Bijlage 1960 no. 31).</u>

Het voorstel van het Bestuurscollege wordt aangenomen met aantekening dat de A.V.P.-fraktie en de fraktie van de P.D.C. er tegen zijn.

7. <u>Brief van het Bestuurscollege dd. 20 mei 1960 no. 4044, betreffende machtiging tot het voeren van civiele procedures voor invordering van verschuldigde gelden wegens niet-terugbezorgde boeken van de Openbare Bibliotheek en Leeszaal (Bijlage 1960 no. 30).</u>

<u>DE HEER M. CROES:</u> Mijnheer de Voorzitter, we wensen weer aantekening dat de fraktie van de A.V.P. er tegen is.

<u>DE HEER P. CROES:</u> Mijnheer de Voorzitter, ik ben hier ook tegen, omdat ik van mening ben dat het eilandgebied dit meer zal gaan kosten dan het bedrag van deze vermiste boeken.

<u>DE HEER J. GEERMAN:</u> Ik vind het jammer, Mijnheer de Voorzitter, dat als men buiten op een podium staat en politiek speelt van de mensen opvoeden, meer scholen hebben op Aruba en dat wanneer men naar de bibliotheek gaat om een boek te lenen dat de A.V.P.-fraktie en de heer Croes daartegen zijn om het Bestuurscollege te machtigen om te gaan procederen. Mijnheer de Voorzitter, het gaat niet om het boek, maar om het principe. De bibliotheek is ingesteld om de bevolking in de gelegenheid te stellen om meer opvoeding te genieten, meer boeken te lezen enz. Dit is niet zo'n groot bedrag en daarom spijt het me dat deze heren de verantwoordelijkheid niet willen dragen. Men moet de mensen leren dat de bibliotheekboeken van de gemeenschap zijn. Als iedereen de boeken niet terugbrengt, wat dan. Daarom vind ik het jammer dat de heren hebben teruggeschrokken voor hun plicht. en deze verantwoordelijkheid niet willen dragen. Dank U.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet kunnen vernemen wanneer deze twee frakties voor of tegen zijn. M.a.w. moeten we daaruit opmaken dat ze vóór zijn dat de boeken niet terugbezorgd hoeven te worden door degenen die deze boeken hebben geleend? Het is mij niet duidelijk.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, we hebben gemeend onze mening naar voren te moeten brengen. Dit hadden we reeds in de huishoudelijke vergadering gedaan, de heer Geerman was er niet en heeft het dus niet gehoord. Indien de heer Geerman de moeite had genomen om het algemeen verslag te lezen, dan had hij daarin kunnen lezen de redenen waarom onze fraktie tegen is. Mijnheer de Voorzitter, het gaat hier om een klein bedrag misschien van kinderen waarvan de ouders niet op de hoogte waren dat ze boeken hebben geleend om deze mensen nu voor het gerecht te brengen. Daarom is onze fraktie hier tegen. We hebben voorgesteld om de bode van de bibliotheek langs de huizen te laten gaan om te kijken wat er nog van deze boeken over is. In de Memorie van Antwoord werd er geen woord hierover gerept.
Mijnheer de Voorzitter, daarom zijn we tègen.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, bij mij gaat het niet om het boek op zichzelf. Die boeken zijn sinds 1953 reeds weg van de bibliotheek. Bij mij gaat het om de manier waarop het Bestuurscollege tegenover deze mensen wil optreden. De heer Petronia vroeg of ik tegen de arme mensen ben die een boek komen halen, daar ben ik niet op tegen. Maar ik ben wel tegen de manier van procederen. Mijnheer de Voorzitter, niet lang geleden heeft het Bestuurscollege een dure kracht bij de bibliotheek in dienst genomen, die een ervaren man is en die daar niets te doen heeft dan boeken te plakken. Het Bestuurscollege kan deze man gebruiken om de boeken op te halen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, iedereen weet al waarom we tegen dit voorstel zijn. In de huishoudelijke vergadering werd dit lang en breed besproken. De heer Geerman heeft de vergadering niet bijgewoond en de stukken niet ingekeken, daarom kan ik me voorstellen dat hij er niets van weet.
Verder verbaast het me dat de aanval moest komen van de zijde van de heer Geerman. Het Bestuurscollege heeft reeds twee voorstellen in deze vergadering gedaan om mensen civielrechtelijk voor het gerecht te dagen. We zijn nu bezig aan het derde voorstel van het Bestuurscollege. Enige tijd geleden werd er een ander voorstel ingediend ter inning van de grondhuur, dat dezelfde weg volgde. Dit voorstel werd in de huishoudelijke vergadering behandeld, het algemeen verslag en de Memorie van Antwoord zijn uitgebracht en dit voorstel wacht nog steeds op behandeling in de openbare vergadering, dit wachten op voorstel van de heer Geerman. Mijnheer de Voorzitter, we zijn tegen deze manier van inning van achterstallige schulden, want hierin treft het Bestuurscollege schuld en grote schuld. Waarom op het ogenblik tegen een bepaalde groep geprocedeerd moet worden en niet tegen een andere groep, kan ik niet begrijpen. Ik zie hierin dat het Bestuurscollege een grote onbillijkheid begaat tegenover een zekere groep en een andere groep tracht te bevoordelen. Uiteraard ben ik tegen de inning van grondhuur. Dank U.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even constateren dat, wanneer men dus, volgens de twee frakties die aantekening hebben gevraagd dat ze ertegen zijn, niet zou mogen procederen, dat

ik nog steeds niet heb vernomen wat men dan wel wenst. Schenking van de boeken?

Op voorstel van de heer P. Croes gaat de Voorzitter over tot hoofdelijke stemming.

Het voorstel van het Bestuurscollege wordt aangenomen met 11 stemmen vóór en 5 stemmen tegen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil even mijn stem motiveren. Inderdaad was ik niet aanwezig in de huishoudelijke vergadering en men heeft beweerd dat ik de stukken niet heb gelezen. Dat is wel zo, maar uit de stukken kan ik niet opmaken dat niet "van de andere zijde" de oppositie bedoeld wordt. Ik ben vóór.

Vóór stemden de leden: L.A.I. Chance, D.C. Mathew, F.S. Kelly, F.V. Lacle, A.I.W. Wijngaarde, J. Geerman, M.de Cuba, I.S. de Cuba, O.S. Henriquez, E.O. Petronia en F. Wernet.

Tegen stemden de leden: C.A. Eman, M. Croes, D. Flemming, L.V. Britten en P. Croes

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik zou een motie in stemming willen brengen met betrekking tot de door het lid Porfirio Croes vervalste brief.

DE VOORZITTER: Mijnheer Kelly als U een motie wilt indienen, dan moet de Raad eerst besluiten dit punt op de agenda te brengen.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, dan stel ik voor deze motie op de agenda te plaatsen.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, hoe kan dat nou? We hebben de motie niet eens, hoe kunnen we besluiten om het op de agenda te plaatsen?

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik kan mijn stem niet geven zonder de motie te zien.

DE VOORZITTER: Heren er is geen beraadslaging.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik ben erbij betrokken dus ik heb niet veel te zeggen. Alleen wil ik er Uw aandacht op vestigen dat U als Voorzitter van deze Eilandsraad.....

DE VOORZITTER: Kijk eens, heren, laten we niet vooruitlopen op de zaken. De heer Kelly heeft het gehad over een motie. Alvorens die motie op de agenda geplaatst kan worden, zal de Raad erover beslissen.
Jullie nemen het woord uit mijn mond. Laat de motie eerst rondgedeeld worden. De indieners van de motie zijn de heren F.S. Kelly, J. Geerman en M. de Cuba. Hebben de heren de motie bekeken?

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, laten we duidelijk zijn. Laten we niet beginnen te debatteren voordat de Raad beslist of de motie als punt 8 op de agenda komt.

DE VOORZITTER: Ik stel nu aan de orde de beslissing van de Raad of dit punt op de agenda wordt geplaatst.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik voorstellen deze motie naar de huishoudelijke vergadering verwijzen?

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, volgens de Eilandenregeling is de agenda reeds gewijzigd zodra deze motie is rondgedeeld. Er is geen sprake meer van of dit op de agenda wordt geplaatst ja of nee. Wat we nu hebben is de motie op zichzelf.

Op voorstel van de heer Geerman gaat de Voorzitter over tot hoofdelijke stemming om de motie op de agenda te plaatsen.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, waar gaan we nu over stemmen?

DE VOORZITTER: We gaan stemmen of de motie op de agenda wordt geplaatst.

DE HEER P. CROES: Neé, Mijnheer de Voorzitter, We gaan stemmen of de agenda wordt veranderd. We praten niet over de motie.

Het voorstel om de agenda te wijzigen wordt aangenomen met 12 stemmen vóór en 4 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: J. Geerman, P. Croes, L.A.I. Chance, F.V. Lacle, O.S. Henriquez, A.I.W. Wijngaarde, F.S. Kelly, F. Wernet, I.S. de Cuba, E.O. Petronia, M. de Cuba, D.C. Mathew.

Tegen stemden de leden: L.V. Britten, C.A. Eman, M. Croes en D. Flemming.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik nu de motie op de agenda is geplaatst, mijn voorstel herhalen om deze motie naar de huishoudelijke vergadering te verwijzen.

DE VOORZITTER: Mijnheer Eman, ik geloof dat de motie eerst moet worden toegelicht door de indieners.

DE HEER C.A. EMAN: Ja en zodra je begint met toelichting, dan heb je reeds toegestemd in de behandeling.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, eerst moet de indiener de motie toelichten, waarna ook de twee andere ondergetekenden de gelegenheid hiertoe krijgen. Daarna kunnen de beraadslagingen beginnen.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, deze stelling is niet helemaal juist. Wanneer er ingekomen stukken op de agenda staan en er zijn toevallig stukken bij die naar de afdelingen worden verwezen, dan worden ze altijd zonder meer naar de afdelingen verwezen om daar behandeld te worden. In de afdelingen worden ze toegelicht en behandeld totdat ze klaar zijn voor openbare discussie. Indien U U bij de stelling houdt dat de motie eerst moet worden toegelicht, dan is onze hele gedragslijn in het verleden fout.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, al zou de

heer Croes gelijk hebben dan dient de verwijzing toch altijd met goedkeuring van de Raad te geschieden.

DE HEER C.A. EMAN: Precies en daarom stel ik voor dat deze motie naar de afdelingen wordt verwezen.

DE HEER J. GEERMAN: Nee, Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor dat eerst de ondergetekenden hierover spreken.

DE VOORZITTER: Ik vraag de indieners van de motie hun motie voor te lezen en desnoods toe te lichten.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik stel deze motie voor met betrekking tot de door de heer Porfirio Croes vervalste brief, die hij in de vergadering van 4 februari j.l. heeft voorgelezen. Ik dien de motie in in het Nederlands met een papiamentse vertaling. Aangezien de heer Croes de beroemde beruchte vervalste brief in het papiaments heeft voorgelezen, zou ik deze motie ook in ons eigen taal willen voorlezen.

Señor Presidente, Eilandsraad di territorio di Aruba, den su reunion publico di awe dia 3 juni 1960,

considerando,
cu miembro di Eilandsraad Porfirio Croes, durante reunion publico di e conseho aki tení dia 4 februari 1960 a leza un carta cu e la traha falso, alomenos falsificá door di djé, como si fuera cu e carta ei a wordu scirbi pa un funcionario di gobierno, Señor Juancho Irausquin, y como si fuera cu un otro funcionario di gobierno, Señor Petronia, lo tawata alcorriente di un acuerdo mencioná den e carta ei.
considerando,
cu e representante di pueblo Señor Porfirio Croes a scirbi e carta cu e la traha falso of alomenos e la falsificà den tal palabra y forma pa for di e saca prueba cu e funcionario ariba mencioná lo a comete actonan di corrupcion;
considerando cu articulo no. 39 di reglamente insular di Antillas Hulandes ta stipula cu miembro di Eilandsraad no por wordu persigi judicialmente pa loke e bisa den reunion di Eilandsraad;
considerando,
sinembargo cu e articulo ariba mencioná ta contene un privilegio pa tur representante di pueblo cu otro cuidadanonan no tin, pero cu e privilegio aki ta trece cunele tambe e obligacion pa e representantenan di pueblo di usa e imunidad parlementario aki den sentido positivo y no haci abuso di djé na perhuicio di honor y bon nomber di otro hende;
considerando,
ademas cu den sentencia no. 16 di corte di husticia di Antillas Hulandes a ser stipula cu e carta lezá pa e representante di pueblo Porfirio Cores den reunion pueblico di e conseho aki, tení dia 4 di februari 1960 a ser traha fàlso, alomenos a ser falsifica door di dje y cu e Porfirio Croes a haci su mes culpable di falsedad;
considerando,
tambe cu mester ser acepta cu e humanidad permiti pa ley ta cubri unicamente e palabranan papia den Eilandsraad y no actonan di falsificacion cometi fuera di e circulo den funcion como miembro di Eilandsraad cu obheto di haci mal uso di djé den un conseho;
considerando,

cu e falsificacion cometi pa Porfirio Croes a ser considera pa abogadonan experto si no como castigable si como digno di castigo y cu e hecho cu segun ta wordu opináden nos leynan actual no tin base pa clasifica e falsificacion ta ser considera asina tanto como falta den nos codigo gobernal cu revision di e codigo aki ta ser huzga deseable;
considerando,
finalmente cu e intencion despreciable den cual e representante di pueblo, Porfirio Croes a actua ta ser destaca e.o. den e forma cu e la traha e falsificacion, manera esaki por wordu leza den e acusacion incluí den sentencia no. 16 di corte di husticia di Antillas Hulandes, esta door di corta pida papel intencionalmente, falsamente y cu engaño a pega e na un otro pida papel cu scotch tape, tape transparente,
a dicidi di desaproba como immoral, indigno di un representante di pueblo e acto di falsificacion cometí pa un representante di pueblo Porfirio Croes, probá como tal pa huez den huzgado den prome instancia, estableci na Aruba, como door di corte di husticia di Antillas Hulandes cu cual accion e la trata di ofendé e honor y bon nomber di dos funcionario di gobierno,
di recomenda na gobierno y Staten di Antillas Hulandes di haci cu urgencia e revision necesario den nos codigo penal y eventualmente den nos reglamentonan insular pa haci imposibel cu den futuro un falsificacion manera esun cometi pa e representante di pueblo Porfirio Croes por keda sin castigo y ta trata na punto di agenda.

De Voorzitter opent de beraadslagingen.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb een voorstel gedaan om deze motie te verwijzen naar de huishoudelijke vergadering. Daarover hebt U niets gezegd.

DE VOORZITTER: Er wordt een voorstel gedaan door het lid Eman om dit stuk te verwijzen naar de huishoudelijke commissie. Wenst iemand hoofdelijke stemming hierover?

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb ook een voorstel gedaan om deze motie nu te behandelen en niet naar de huishoudelijke commissie te verwijzen. Volgens mij is dit voorstel van mij verderstrekkend dan het voorstel van de heer Eman.

DE VOORZITTER: Er is een voorstel om deze motie te verwijzen naar de huishoudelijke commissie. Eerst moeten wij daaromtrent/stemmen.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Pardon, Mijnheer de Voorzitter, er kunnen meerdere voorstellen ter tafel gebracht worden. Ik stel voor deze motie nu in behandeling te nemen en te beslissen of de motie nu in behandeling wordt genomen en niet te verwijzen naar de huishoudelijke vergadering.

De Voorzitter gaat over tot hoofdelijke stemming over het voorstel van de heer Eman.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet waarover ik ga stemmen. Er zijn twee voorstellen, zo......

/gaan

DE VOORZITTER: Er is maar één voorstel, nl. van de heer Eman, ondersteund door de heer Max Croes om de motie naar de huishoudelijke vergadering te verwijzen.

DE HEER P. CROES: Voor dat voorstel ben ik vóór.

Het voorstel van de heer Eman wordt verworpen met 6 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

Vóór stemden de leden: C.A. Eman, M. Croes, L.V. Britten, D. Flemming, P. Croes en L.A.I. Chance.

Tegen stemden de leden: A.I.W. Wijngaarde, F.S. Kelly, F. Wernet, I.S. de Cuba, E.O. Petronia, M. de Cuba, D.C. Mathew, J. Geerman, F.V. Lacle en O.S. Henriquez.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor deze motie nu te behandelen.

De Voorzitter opent de beraadslagingen.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, zoals ik eerder heb gezegd ben ik erbij betrokken, dus veel heb ik hierover niet te zeggen. Alleen wil ik er Uw aandacht op vestigen dat U, als Voorzitter, de hamer in Uw hand moet vasthouden. Als wij in deze openbare vergadering met dergelijke moties naar voren komen, dan kunnen wij niets anders verwachten dan de zaak steeds erger te maken. Ik herinner mij, Mijnheer de Voorzitter, in begin van deze nieuwe periode op 1 juli vorig jaar hadden de heren Petronia, de Cuba en Henriquez een motie ingediend, luidende, als ik mij niet vergis, weer het laatste gedeelte aan de regering en Staten van de Nederlandse Antillen. Hier zien we weer, dat de Eilandsraad zich aanstelt aan de Staten van de Nederlandse Antillen als een wassen neus, want men weet wel goed om de wetten te veranderen moeten we 2/3 deel van de Staten hebben en die hebben we niet. De motie van deze drie heren werd in de prullebak gegooid. Nu vind ik de manier niet goed. Ik ben niet tegen de motie, maar tegen de gang van zaken. En nu weet ik de reden waarom de vergadering niet 's avonds werd belegd. De vergadering wordt 's middags bijeengeroepen, terwijl men weet dat dan iedereen aan het werk is, ze kunnen niet aanwezig zijn en we kunnen bepaalde dingen doen wat we later anders aan de bevolking willen verkopen.
Mijnheer de Voorzitter, het spijt me te moeten konstateren dat deze motie van niemand anders dan van de heer Fabian Kelly, Marcial de Cuba en Jose Geerman komt. Drie mensen van de buitendistrikten, die weer moeten tonen wat ze zijn, ze kunnen niet anders doen. Alles wat hun in de mond wordt gepropt moeten ze naar voren brengen. Als men met dergelijke dingen naar voren wil komen, dan daag ik de heren hiervoor een speciale vergadering bij te roepen 's avonds en in de vergadering kan ik met meer dingen naar voren komen, die men niet wil horen.
Deze motie geeft geen nieuw geluid. Het is weer over een bepaalde valse brief waarvan men beweert dat het vals is. Maar als de heren er zeker van zijn dat de brief vals is, dan kunnen ze een andere weg zoeken en niet de Eilandsraad hiervoor gebruiken en vooral omdat ik persé weet dat deze motie niet verder gaat dan tot op de tafel van de Voorzitter van de Regeringsraad en verder niet. Als we met de handen willen werken hoort deze motie in de Staten thuis, de leden van de overkant, van de

fraktie van de P.P.A., hebben wel leden in de Staten. Waarom gebruiken ze die gelegenheid niet om zo'n motie in de Staten te brengen? Zoals ik reeds heb gezegd, Mijnheer de Voorzitter, als de heren inderdaad zo door willen gaan, dan daag ik ze dit stuk naar de afdeling te sturen en een bepaalde vergadering 's avonds te beleggen en dan kunnen we hierover verder praten.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, zou de Raad het mèt mij eens zijn, dat het moeilijk is voor ons om in zo korte termijn ons volledig uit te laten over deze motie. We hebben verzocht dit naar de huishoudelijke vergadering te verwijzen, opdat dit beter kon worden bekeken zodat we ons er volledig over kunnen uitlaten.
Mijnheer de Voorzitter, als men te gauw te werk gaat, begaat men grote fouten. Ik wil hier even op wijzen, op fouten die ik hier zie, die pertinente onwaarheden zijn. Men wil hebben dat de Eilandsraad dat zal aannemen. Er staat hierin, dat bij vonnis no. 16 van het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen bepaald is dat de brief voorgelezen door de volksvertegenwoordiger Porfirio Croes op de openbare vergadering van dit college, gehouden 4 februari 1960, door hem Porfirio Croes, vals is opgemaakt, althans vervalst is en dat hij zich aan valsheid heeft schuldig gemaakt.
Mijnheer de Voorzitter, nu weet ik waarom men deze 3 indieners de motie heeft laten indienen omdat geen enkel van hen kennis zal hebben genomen van het vonnis en nog minder het vonnis zouden hebben begrepen indien ze ervan hadden kennis genomen. In dat vonnis staat niet, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Porfirio Croes zich aan vervalsing zou hebben schuldig gemaakt. Integendeel, er staat alleen maar dat er voldoende aanwijzingen zijn dat hij zich daaraan zou hebben schuldig gemaakt en een aanwijzing is geen bewijs. Het is net wanneer men zich tot de rechter wendt om beslag te leggen op roerende goederen. Je hebt alleen aan de rechter te bewijzen dat je summier een vordering hebt. Dat is nog geen bewijs, de zaak moet dienen en pas wanneer het bewijs in de rechtzitting is geleverd, dan heb je recht op hetgeen je vordert. Bij strafzaken is het evenzo. Voor de rechtercommissaris wordt alleen maar onderzocht of er voldoende aanwijzing van schuld is. Het zijn geen bewijzen. Er zijn meerdere gevallen dat bij een voorlopig onderzoek gebleken is dat er voldoende aanwijzing van schuld is, terwijl bij de rechtzitting de beklaagde werd vrijgesproken. Hierin wordt een pertinente onwaarheid gezegd. Als de Eilandsraad dit gaat aannemen dan neemt de Eilandsraad iets aan wat niet in het vonnis staat, noch in de beslissing van de rechtercommissaris. Hierin staat een pertinente onwaarheid. Het is nooit uitgemaakt of de heer Croes zich al dan niet aan vervalsing heeft schuldig gemaakt. Waarom niet, omdat de daad die hij gepleegd heeft niet strafbaar is verklaard. Men heeft het onderzoek niet verder uitgebreid, omdat het niet nodig was. Het is gebleken dat zelfs indien de brief mocht zijn vervalst het nog geen strafbaar feit zou zijn geweest. Dus om pertinent hier te verklaren dat hij schuldig is aan vervalsing, is een grote onwaarheid die noch blijkt uit het vonnis, noch uit de beslissing van de rechtercommissaris. Mocht de zaak zijn voorgekomen indien het strafbaar was gesteld, dan had de heer Croes misschien kunnen bewijzen dat de brief niet vervalst was! Aanwijzingen zijn absoluut geen bewijs. Wanneer men deze indieners deze motie laat indienen, omdat ze niet begrijpen wat ze stellen, ze weten niet wat er in het vonnis staat, het is hun niet kwalijk te nemen. Ik had liever gezien dat deze motie werd ingediend door de heer Mathew, die bezig is met zijn studie voor praktizijn en door de heer

Henriquez, die misschien meer daarover zou kunnen oordelen. Hij zou kunnen zien dat hier een leugen wordt verteld. Maar om het over te laten aan Geerman, Marcial de Cuba en Kelly.
Mijnheer de Voorzitter, neem een afschrift van het vonnis dan ziet U dat wat ik hier vertel waar is. Hoe gaan we iets aannemen dat op een onwaarheid berust, men verdraait de woorden van het Hof van Justitie. Wat hier gedaan wordt is een schandaal. Men tornt aan het vonnis van het hoogste rechtscollege, om de woorden vervat in het vonnis hier te komen verdraaien. Mijnheer de Voorzitter, U weet deze mensen zijn daar allemaal om voor te stemmen. Zodra ze hebben gestemd, dan is dat voor een grote onwaarheid. Men heeft het niet eens vergeleken met de inhoud van het vonnis. Waarom heeft men de inhoud van het vonnis niet genomen, Mijnheer de Voorzitter? Ik zou er direkt voor hebben gestemd. Maar dit staat niet in het vonnis. Ik daag de heer Mathew uit om hier te verklaren dat deze motie waar is gelijk aan het vonnis. De heer Mathew moet het met mij eens zijn, dat wanneer over aanwijzingen wordt gesproken bij een voorlopig onderzoek dat dat helemaal geen bewijs oplevert.
Mijnheer de Voorzitter, nu vragen we om ons Wetboek van Strafrecht te gaan veranderen. Andere leken, behalve de heer Mathew die in die richting studeert, willen nu ons Wetboek van Strafrecht wijzigen. Een wetboek waarvan het grootste gedeelte aanvaard is op het beginsel van concordantie met Nederland.Een Nederlandse wetgever heeft deze feiten al of niet strafbaar gesteld. Nu meent de heer Fabian Kelly het beter te weten dan de wetgever in Nederland. Daar sluit zich bij de heer Jose Geerman en de heer Marcial de Cuba. Mijnheer de Voorzitter, van ons kan niet worden verwacht dat we deze motie zullen aannemen, waarin pertinente leugens staan. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, n.a.v. de woorden van de heer Eman wil ik alleen dit naar voren brengen dat ik zeer getroffen ben. Niet alleen door hetgene dat de heer Eman gezegd heeft, maar ook de wijze waarop. Het is of de heer Eman zijn eigen broer verdedigt.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman, die niet eens arme burgers helpt hun zaken te behartigen, niet eens behoeftige mensen van zijn partij, behartigt nu de belangen van de heer Croes, die aan vele partijleden van de heer Eman zeer veel leed heeft bezorgd. Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft niet alleen in deze zaal, maar ook in de rechtszalen de heer Croes vurig verdedigd. Ik kan me herinneren dat toentertijd de heer Eman op zich nam om samen met een andere advokaat zich bij de griffie in te schrijven en de verdediging van de heer Croes op zich te nemen, dat vele mensen zich afgevraagd hebben: kan dat? Hij behartigt daarmee niet eens de belangen voor zijn eigen partijgenoten, zelfs niet voor de arme mensen uit zijn partij, doet hij niet meer, maar wel voor de heer Croes. Mijnheer de Voorzitter, velen hebben zich afgevraagd en ik vraag het mij ook af, steekt er wat anders achter? Is bij het belang van de heer Croes ook een belang van de heer Eman gemoeid?
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet lang zijn. Deze motie is om de vervalsing van brieven in deze Raad te beperken. Ik wil graag weten of de fraktie van de overkant eens is met de vervalsing van documenten in deze Raad. Onze wet is net als die van Holland, maar de mentaliteit van de Nederlandse volksvertegenwoordiger is heel anders dan die van Aruba. We hebben nooit gehoord dat daar een brief werd ver-

valst. Anders krijgen we hier geen Eilandsraad, maar een groep mensen die allerlei gekheid uitkramen. Daarom wil ik orde zien. Ik hoop dat U als oud raadslid ook wilt zien dat er orde komt in deze Raad.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, op het ogenblik wil ik eerst vaststellen dat ik spreek in mijn hoedanigheid van raadslid. Ik ben zeer verheugd, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Croes gemeend heeft/erop te wijzen dat U de hamer in Uw handen houdt. Tevens ben ik zeer verheugd te vernemen van de heer Croes dat U het niet zover moet laten gaan zoals in het geval van deze motie is gebeurd. Van de andere kant ken ik de maatstaven van de heer Croes niet, want het was juist het te buitengaan van de perken op de bewuste avond dat hij de bewuste brief heeft voorgelezen, dat deze motie tengevolge heeft. Mijnheer Croes meent dat we ons bloot zullen stellen aan de wassen neus in de Staten, omdat er geen 2/3 meerderheid is. Er kan altijd een 2/3 meerderheid in de Staten zijn, Mijnheer de Voorzitter. Deze motie beoogt uitsluitend het strafbaar stellen van iedereen, ieder raadslid, die zich bedekt onder de mantel van zijn parlementaire immuniteit om hier misbruik te maken van de gelegenheid om andere mensen te bekladden. Dat geldt voor ieder lid van de Raad zonder uitzondering, die zich hieraan schuldig zou maken. Ik kan me niet voorstellen dat men bezwaar heeft deze motie aan te nemen en de Regering en de Staten te verzoeken de wet dusdanig te wijzigen, dat diegenen die zich daaraan schuldig maken, dat die zoiets voortaan niet ongestraft mogen doen. De heer Eman begon zijn betoog met het stellen dat het voor hem zeer moeilijk is om zich op korte termijn over de motie uit te laten. Hij heeft zich echter wèl uitgelaten over de motie. Hij heeft en dat is natuurlijk omdat hij mede-verdediger was van de heer Croes in deze zaak, heeft hij zijn kennis als jurist naar voren gebracht en daarbij aangeduid dat behalve de heer Mathew, de rest van de leden enorme stommerikken zijn.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan me nog levendig herinneren die bewuste vergadering waarin de brief werd voorgelezen en de vergaderingen voordien waar men telkens triomfantelijk bij iedere gelegenheid sprak over documenten die men naar voren zou brengen en ik kan me levendig herinneren, Mijnheer de Voorzitter, na de aanhouding van de heer Croes, de drukte van enkele van deze heren die bijzonder bezorgd waren! Mijnheer de Voorzitter, het is gebleken dat wat de heer Croes gedaan heeft niet strafbaar is. Het is wel gebleken uit het vonnis dat er aanwijzingen zijn, volgens de heer Eman, dat hij dus een brief, het zij al dan niet door hem, maar een vervalste brief heeft voorgelezen. De poging, Mijnheer de Voorzitter, de poging alleen ten grondslag aan een dergelijke daad is afkeurenswaardig. Mijnheer Croes heeft echter gemeend te zeggen de motie aan te houden, breng nu de motie in behandeling gedurende de avonduren. Ik zal iets anders willen stellen, ik zou stellen, wanneer U publiek zou wensen te trekken, gebruikt U in het openbaar de brief en alles wat U zou willen gebruiken, tenminste daar waar de mantel van Uw hoedanigheid van raadslid U niet dekt. Mijnheer de Voorzitter, tenslotte een herhaling: de motie strekt ten doel het voorkomen dat men in de Raad misbruik zou kunnen maken van vervalste stukken en om desnoods met de heer Eman mee te praten, stukken die alleen maar aanwijzingen bevatten ten nadele van anderen, dat daarop eventuele sankties kunnen worden toegepast. Ik kan me niet indenken een enkel raadslid, die daartegen bezwaar zou kunnen hebben.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

/U

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, zoals ik eerder heb gezegd heb ik tegen de inhoud van de motie principieel geen enkel bezwaar. Wat hierin staat is niet volgens de waarheid. Men zet iets op papier en men leest dit in de Raad voor en alles wat ik in het kort kan zeggen is, de heer Kelly heeft het goed gedaan. Iemand anders heeft het voor hem geschreven, want zelfs de Papiamentse tekst heeft hij niet goed kunnen lezen. Dit blijkt wel dat dit stuk door andere mensen voor hem is gemaakt.
Mijnheer de Voorzitter, in de bewuste vergadering van 4 februari heb ik ook gezegd en niet alleen die bewuste dag, maar in alle andere vergaderingen voor die datum, heb ik telkens Uw aandacht daarvoor gevraagd, nl. om de orde in deze zaal te handhaven. Ik heb drie keer achter elkaar gezegd,heb ik Uw attentie hiervoor gevraagd en telkens hebt U mijn woord niet gehoord. U heeft het zo laten gaan dat ik op die bewuste vergadering uitdrukkelijk heb gezegd dat bij mij op dat moment niets anders is overgebleven dan dat te doen om er een eind aan te maken. Maar, Mijnheer de Voorzitter, dat is nog niet voldoende. Ik heb gezegd dat als het zo door blijft gaan, dan zal het ogenblik komen dat men hoort wat men niet wenst te horen. Men zegt luid dat we orde moeten hebben in deze zaal. Daar ben ik volkomen mee eens, maar geen orde voor onszelf maar voor de gemeenschap. Als we inderdaad iets goeds willen doen in het belang van het eilandgebied, dan moeten we het zo doen dat iedereen op de hoogte blijft van de gang van zaken. Maar niet 's middags een vergadering bijeenroepen, terwijl men weet dat 's middags niemand kan komen.

Mijnheer Petronia bij mij gaat het niet om publiek te trekken. Wij zijn volksvertegenwoordigers, gekozen door het volk, dus de kiezer moet weten wat we doen. Het gaat niet om mijn kiezers, dat is maar een klein gedeelte, maar over de kiezers van Uw partij. Zij horen helemaal niets, men doet waar men zin in heeft. Mijnheer de Voorzitter, wanneer we eenmaal tot stemmen overgaan, de Eilandenregeling en het reglement van orde laten mij niet toe voor deze motie te stemmen, want ik ben erbij betrokken. Als mijn naam niet werd genoemd dan had ik zeker niet voor gestemd. Dit vind ik niet billijk Mijnheer de Voorzitter, want men weet dat wanneer mijn naam hierin wordt genoemd, ik mijn stem niet kan geven.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zal heel kort zijn. Allereerst wil ik de heer Henriquez beantwoorden. Hij meent mij te kunnen verwijten dat ik de verdediging van de heer Croes op mij zou hebben genomen, terwijl ik de zaken van mijn partijleden niet behartig. De eeuwige aanmatiging van de heer Henriquez, het gaat hem geen bliksem aan, Mijnheer de Voorzitter, wat ik t.o.v. mijn mensen doe. Ik weet dat ik het goed doe. Verder gooit de heer Henriquez mij in het gezicht dat ik de verdediging van de heer Croes op mij zou hebben genomen omdat ik daar belang bij had. Ik heb als praktizijn een eed gezworen dat ik, waar ik ter verdediging wordt opgeroepen, wanneer ik zie dat iemand vervolgd wordt voor een feit dat niet strafbaar is gesteld, dat ik voor hem opkom. Ik zou ditzelfde voor de heer Henriquez doen en ik hou me aanbevolen.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds gezegd dat we deze motie niet zullen aannemen. Het is slechts een aantal onwaarheden. Er is geen kwestie van poging. De rechtercommissaris die de gevangenneming van de heer Croes heeft bevolen, moest hem naderhand ontslagen van alle straffen verklaren,

toen gebleken was dat zijn daad niet strafbaar was. De zaak is nimmer tot een rechtzitting gekomen, is nimmer behandeld, zodat men niet kan spreken over vervalsing van een stuk. We kunnen hier niet voor zijn. Men kan niet stemmen voor deze motie zonder te weten wat in het vonnis van het Hof van Justitie staat vermeld. Zonder te weten dat, wat hierin vermeld is, volledig in strijd is met het vonnis.
Dan heeft de heer Petronia mij verweten dat ik hem voor stommerik heb uitgemaakt. Ik zou zeker niet zover gaan, Mijnheer de Voorzitter, want hier zitten slimmerds.
Dan had Mijnheer Petronia het over de immuniteit. In Holland zijn hier honderden boeken over geschreven, er waren tal van meningen hierover. Totdat men in het algemeen belang heeft aanvaard, dat zelfs wanneer een persoon de dupe mocht worden van deze onschendbaarheid van bepaalde colleges, het toch in het algemeen belang deze immuniteit blijft gehandhaafd. Aan deze immuniteit wil de heer Petronia een afbreuk doen en daarvoor moeten we gaan stemmen. We moeten ons belachelijk gaan stellen over professoren die jarenlang hierover studeerden, wat als jurisprudentie in Holland vaststaat. En nu moeten wij op verzoek van de heren Petronia, Geerman, Marcial de Cuba en Kelly ons tot de Staten wenden met het verzoek ten eerste wijziging in de Eilandenregeling over de immuniteit en ten tweede wijziging van ons strafrecht.

Mijnheer de Voorzitter, indien de heer Petronia werkelijk voelt voor het algemeen belang, dan zou hij samen met de rechts- en staatkundigen in Holland tot de konklusie zijn gekomen, dat het beter ware deze immuniteit te handhaven, want het is aanvaard op het beginsel van algemeen belang, dat zelfs wanneer iemand er de dupe van wordt, zelfs wanneer stukken worden vervalst, zelfs wanneer leugens worden verteld, dat iemand vrij mag spreken. Dat waren argumenten geweest om de immuniteit in acht te nemen. Deze belachelijkheid van deze 11 leden zal natuurlijk stranden in de Staten. Straks moet in de kranten komen te staan dat de meerderheid van de Raad een motie heeft aanvaard waarin men de handelwijze van de heer Croes heeft afgekeurd.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik de heer Eman erop wijzen dat ik hem geen verwijt gemaakt heb, zoals hij gezegd heeft, maar alleen mijn gevoel geuit, daar ik zo getroffen was door dit feit. Het gaat nl. niet om het bankroet, Mijnheer de Voorzitter, het gaat om een principe en zelfs wanneer het zo is, zoals de heer Eman het zegt dat de heer Croes zich aan het een en ander niet schuldig gemaakt heeft, dan nog kan men voor de motie stemmen en voor het voorstel dus om bepaalde wandaden strafbaar te maken in de toekomst, tenzij men natuurlijk dergelijke daden goedkeurt of graag ziet gebeuren of misschien zelf nog eens gebruik van wilt gaan maken.
Dan heeft de heer Eman het gehad Mijnheer de Voorzitter over zijn juridische kennis en betrekt hierin de heer Mathew. Ik kan toevallig dit naar voren brengen Mijnheer de Voorzitter. Ik zat in Holland toen een en ander gebeurde in Aruba en in Den Haag heb ik de mening van diverse juristen, die naar mijn gevoel nog slimmer zijn dan de heer Eman, die van mening zijn dat dit wèl strafbaar behoort te wezen. Dus Mijnheer de Voorzitter, ik wil niet zeggen dat de heer Eman minder of meer weet dan de anderen maar in elk geval er is verschil van mening onder de juristen. En dan het aanbod van de heer Eman om indien het zich ooit mocht voordoen mijn belangen te behartigen.
Mijnheer de Voorzitter, ik stel zeer op prijs de geest waarin dit gedaan is. Ik ben ervan overtuigd dat de heer Eman dit ook gemeend heeft en daar

kan men alleen maar waardering voor hebben. Ik geloof wel dat ik zal uitkijken om van de diensten van de heer Eman gebruik te maken, want indien de heer Eman niet eens de belangen van de zijnen, die zulks van hem verwachten, wenst te behartigen, dan kan ik beter een andere advokaat zoeken.

De beraadslagingen worden gesloten.

De Voorzitter gaat over tot hoofdelijke stemming.

De motie wordt aangenomen met 9 stemmen vóór en 4 stemmen tegen, met één onthouding.

Vóór stemden de leden: F. Wernet, I.S. de Cuba, E.O. Petronia, J. Geerman, M. de Cuba, A.I.W. Wijngaarde, O.S. Henriquez, F.V. Lacle en F.S. Kelly.

Tegen stemden de leden: C.A. Eman, D. Flemming, L.V. Britten en M. Croes.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik heb met aandacht naar de vele discussies geluisterd en ik heb geprobeerd mijn mening hierover te vormen. Ik ben persoonlijk van gevoelens, dat er vele nodeloze woorden hieraan zijn verspeeld. De opzet van de motie kan niet anders dan goed genoemd worden. Echter werd gedurende de behandeling hiervan naar voren gebracht dat er een pertinente onwaarheid, een pertinente leugen in staat. Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen enkel weerlegging kunnen horen van de indieners over deze al of niet aanwezig zijnde leugen. Ik heb ook geen kennis genomen van het vonnis van de justitie in deze zaak. Bovendien vrees ik, Mijnheer de Voorzitter, dat zekere aanhalingen hierin hoewel ze juist kunnen zijn, het gevaar steeds aanwezig is, dat ze uit hun verband zijn gerukt en om deze redenen kan ik mijn stem aan deze motie niet geven. Ik ben tegen.

DE VOORZITTER: Mijne Heren, we zijn aan het einde gekomen van onze agenda. Ik sluit de vergadering en dank de leden voor hun opkomst.

Aldus vastgesteld in de vergadering van

De Gezaghebber,

De Sekretaris,

Vertaling van de motie op bladzijde 1 - 108.

De Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba, heden de 3de juni 1960 in openbare vergadering bijeen;

Overwegende dat het lid van de Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba Porfirio Croes tijdens de openbare vergadering van dit College op 4 februari jl. een door hem vals opgemaakte, althans vervalste brief heeft voorgelezen, als zou deze afkomstig zijn van een regeringsfunctionaris, met name de heer Juancho Yrausquin; en a s zou een andere bestuursfunctionaris, met name de heer Ernesto Petronia, van een in vermelde brief genoemde overeenkomst op de hoogte zijn;

Overwegende, dat de volksvertegenwoordiger Porfirio Croes de door hem vals opgemaakte, althans vervalste brief in zodanige bewoordingen heeft gesteld, dat er uit blijkt dat bovengenoemde functionarissen corrupte handelingen zouden hebben gepleegd;

Overwegende, dat artikel no. 39 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen stelt dat een lid van de Eilandsraad niet gerechtelijk kan worden vervolgd terzake van hetgeen hij in een openbare vergadering van de Raad zegt;

Overwegende evenwel, dat het gestelde in boven vermelde artikel een voorrecht inhoudt voor iedere volksvertegenwoordiger, hetwelk andere burgers niet genieten, doch dat dit voorrecht ook de verplichting voor de volksvertegenwoordiger met zich medebrengt deze parlementaire immuniteit in positieve zin aan te wenden en geen misbruik daarvan te maken, ten koste van de eer en goede naam van anderen;

Overwegende voorts, dat bij vonnis no. 16 van het Hof van Justitie der Nederlandse Antillen bepaald is, dat de brief voorgelezen door de volksvertegenwoordiger Porfirio Croes op de openbare vergadering van dit College, gehouden op 4 februari 1960, door hem, Porfirio Croes, vals is opgemaakt, althans is vervalst en dat hij, Porfirio Croes, zich aan valsheid heeft schuldig gemaakt;

Overwegende bovendien, dat aangenomen moet worden dat de bij de wet verleende immuniteit slechts bedoeld is voor het in de Raad gesproken woord en niet voor daden als vervalsingen buiten het kader van de functie als lid van de Eilandsraad gepleegd, ten einde in een raadsvergadering te worden misbruikt;

Overwegende dat de door Porfirio Croes gepleegde vervalsing door ervaren juristen zo niet als strafbaar wel als strafwaardig wordt aangemerkt en het feit dat in onze huidige wetgeving geen gronden aanwezig worden geacht om genoemde vervalsing strafbaar te stellen zodanig als een vacuum in ons Wetboek van Strafrecht wordt beschouwd dat herziening daarvan wenselijk wordt geacht;

Overwegende tenslotte, dat de verachtelijke geest waarmede de volksvertegenwoordiger Porfirio Croes te werk is gegaan o.a. naar voren treedt in de wijze waarop hij de vervalsing pleegde, zoals deze uit de tenlastelegging blijkt, opgenomen in vonnis no. 16 van het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen, nl. "door opzettelijk valselijk, listiglijk en bedriegelijk een gedeelte van een stuk papier af te knippen of af te snij-

den en vervolgens een andere strook papier met cellotape (doorzichtig plakband) daaraan vast te plakken";

BESLUIT

1. De door de volksvertegenwoordiger Porfirio Croes gepleegde handeling van vervalsing, als zodanig geconstateerd door de Rechter van het Gerecht in Eerste Aanleg, zittingsplaats Aruba, alsmede door het Hof van Justitie der Nederlandse Antillen, met welke handeling hij gepoogd heeft de eer en goede naam van twee overheidsfunctionarissen aan te tasten, sterk als onzedelijk en een volksvertegenwoordiger onwaardig, af te keuren;

2. De Regering en de Staten der Nederlandse Antillen aan te bevelen met spoed die herziening in ons Wetboek van Strafrecht aan te brengen en eventueel in de Eilandenregeling, welke het ongestraft tot stand brengen van een vervalsing als door de volksvertegenwoordiger Porfirio Croes gepleegd, in den vervolge onmogelijk maken;

En gaat over tot de orde van de dag

w.g. F.S. Kelly
J. Geerman
M. de Cuba